Временска прогноза у функцији политике

Пише: Зоран Аврамовић
понедељак, 27 јул 2009 14:30

Како то раде РТС, ХТВ и РТВ

Није тајна да медији у савременом информатичком друштву имају огромну моћ да утичу на вредносну и политичку оријентацију јавности и појединаца. Такође, није непознато да иза медија увек стоји неки политички и економски интерес. Питање је, на какав начин и са каквим професионалним начелима то раде? Да ли се служе општим интересима или посебним? У одговору на то питање, крије се њихова савремена тајна.

Размотрићемо један део рада Дневника РТ Војводине који се емитује као Војвођански дневник (што стоји све време емитовања на екрану). Довољно је да га погледате неколико пута и открићете неке имплицитне поруке које нису неважне са становишта политичких и националних усмеравања гледалаца. За оне који стручним оком посматрају медије, тешко је а не запазити одређена национално-идеолошка значења у програму о коме је реч.

Прво је питање које би могло да се постави јесте питање самог назива телевизијског дневника. Зашто „Војвођански дневник“ а не „дневник РТВојводине“ или, једноставно „Дневник“? Језички је коректно и једно и друго. Али, присвојни придев «војвођански» сугерира територијалност и неку врсту имена за националност, док назив «дневник РТВојводина» више сугерира грађанску јавност. Онај први се више обраћа некој заједници на одређеном простору, а овај други је неутралнији информатор у једном делу државе.

Повуцимо аналогију са РТС-ом. Зашто не - српски дневник? Из истог разлога. Српски дневник рачуна са српским народом, а РТС са грађанима Србије.

Анализа садржаја војвођанског дневника захтева систематски приступ. Једно прецизно праћење и мерење информативног садржаја тачно би показало колико је чега из јавног друштвеног простора. Лако се, међутим, запажа да је највише информација о Војводини, а када је реч о вестима о раду разних органа власти, онда је у главној улози председник ИВ Војводине. Као да је извештавање о политичком животу Покрајине сведено на извршне и скупштинске органе, док за политичку активност странака – оних на власти и

у опозицији – нема места у дневнику, већ у неким специјалним прилозима. Оваквом медијском пажњом заправо даје се предност политици која седи у управним органима, а затамњује она која се противи таквој политици. Добар пример је проблематични Статут Војводине. Медијским форсирањем личности из извршног апарата власти, а без икаквог помињања Статута, шаље се имплицитна порука о подршци Статуту. А пре неки дан у извештају о обележавању 500 година манастира Крушедол, додато је како се ДВД о манастиру продаје „широм Војводине“. Као да нема купаца у целој Србији!

Медијске поруке можемо да рангирамо по значају и утицајности. Разликоваћемо се у избору и мерилима. По суду онога који ово пише, прворазредни пропагандни учинак за „војвођанску ствар“, постиже се временском прогнозом коју нам шаље војвођански дневник. Када дође време да се обавесте гледаоци о сутрашњем времену, на екрану се прикаже карта Војводине са називима већих градова и анимираном кишом или сунцем. Киша пада само до Саве и Дунава а сунце сија само изнад Фрушке горе. Онај гледалац који из Кикинде хоће да путује у Ниш или Краљево, неће знати да ли да понесе кишобран.

Ова визуелна презентација временске прогнозе, неодољиво подсећа на Дневник Црне Горе, у коме се небо поклапало са границама бивше југословенске републике. Нисам од оних који ће рећи да Црна Гора служи као пример, али недопустива је оваква манипулација припадницима истог народа. Та телевизијска прогноза улази у сваки стан, сваку кућу и нема сумње да она формира једну слику простора који је «наш» или «мој».

Још једном да повучем аналогију са РТС-ом. Када РТС обавештава о времену онда приказује простор западног Балкана, са називима градова и изгледним временом. Без граница. А како то ради ХРТ? Сунце или облаци покривају Хрватску, Босну и Херцеговину, Црну Гору и западни део Војводине. Визуелне поруке су значењске. У делу несвесног а и свесног, у глави гледалаца формира се слика једне територије која је нама блиска или за коју смо заинтересовани. Извештаји о времену у овим електронским медијима (јавним сервисима) изгледају овако: Велика Хрватска, Србија без граница, мала Војводина.

Како је могућна оваква обрада јавности од стране војвођанског дневника? РТ Војводине је јавни сервис. То значи да треба да изражава интересе грађана, односно оних који финансирају тај сервис. Да ли је у интересу грађана се обавесте само о онима који су на власти или о догађајима из суседног града? Оставимо по страни све изјаве о објективности и ослобађању од притиска државе. То су лепе речи. Право питање је ко стварно контролише јавни сервис? То може да буде једино критичка јавност. Али, шта

ако јавни сервис не допушта да се критичка јавност изрази?

Некоме могу изгледати безначајне мапе са временском прогнозом. Али, у политици ништа није споредно у тенденцијском смислу речи. Мали догађај производи велики. Ситна реч, крупну. Временска прогноза жељене границе.